

KESZTHELYI JENŐ

KÖLYÖKKORI KOCCANÁSOK

A FÚZFAVESSZŐ

Gatyás kölyökkoromban június idusán ágyéig érő langyos vízben lestük a leívtott pontyok örömtáncát. A nyers kőrisfa bot végére kötött pár méter zsinóron lógattuk a dróthorgot a zsenge nádszálak közé. Nagyon izgalmas játék volt. Néha egy-egy kisebb aranyhasút sikerült is megfognunk a tilosban. Mögöttünk, a vasúti sínen délutánonként végigsétált a rendőr a farkaskutyájával. Egy-egy kisebbet ő is megfogott néha közülünk, mert abban az időben horgászengedélyre a magunkfajta gyerekeknek nemigen tellett.

Egyik rekkenő délután már két szép pontyom is úszkált a derekamra kötött madzagon, és ha jött egy új haver, büszkén emeltem magasra őket. A többiek aznap kevesebb szerencsével üzték a tiltott játékot. Később a pontycsapat is elvonult, a srácok is elszivárogtak, én maradtam. Aztán tintakék, mérges felhő csúszott a fejem fölé, és az első baljós, nagy esőcseppek buborékjaitól megijedtem. Sietve átkeltem a ritkás nádszegélyen és a füzes felé tocsogtam. Kiléptem a zsenge nádból és iszapba gyökerezett a lábam. Pár méterre tőlem Tatár, a hatalmas farkaskutya csücsült a zombékon, habos, vörös nyelve a sügyéig lógott, és mögötte Pista bácsi, a körzeti rendőr cigizett egykedvűen. Majd jobb kezét felém nyújtotta és mutatóját maga felé lengette. Nem láttam értelmét a máskor jól bevált futásnak, egerút híján, nomeg a kutya láttán. Odakullogtam hozzá.

- Ide vele! - rendelkezett a rend őre a halakra és a botra mutatva. Összeszorult a torkom. Leoldoztam a madzagot a csuklómról és a halakat a bot végével együtt tisztos távolságból feléje nyújtottam. A távolság azonban nem lehetett túlzottan tisztos, mert máris a lábam szárán sutyogott a fűzfavessző. Elszórtam mindenemet, és tánkra perdültem, mint mocsári szellem a tyúkólban.

Szedtem a lábam. A kutya morrantott mögöttem néhányat a nyomaték kedvéért. Combomon iszonyú, piros-kék hurkák éktelenkedtek. Estig nyalogattam sebeimet a szénapajta tövén; nem mertem hazamenni. Sötétedéskor aztán besomfordáltam a konyhába.

Az asztalon fehér tálon csodálatos kirántott pontyszeletek sorakoztak melegen, illatosan. Anyám az utolsó darabot vette ki a serpenyőből.

Az ülökén magam alá kaptam kidíszített lábam, és sóvárogva bámultam a tálat. Apám érkezett haza a túlórázásból, és leült velem szemben.

- A Bírónétól kaptam ezt a pontyot; tudod, az ura vette el valami rabsic kölöktől a sásban őket; hát a kisebbiket ideadta - mondta anyám és megcsókolta apámat.

- Mondta a Pista nekem is az előbb. Zsivány kölkök! - bólogatott apám, és cinkos-sejtelmesen rám mosolygott. Nagyon harapott a kenyérből, aztán a halból.

Sohasem voltam olyan boldog.

A GYAPIJÚZOKNI

Mitya volt minden idők legnagyobb horgásztehetsége, legalábbis gyerekésszel megítélve. Kiváltságosnak számított az, aki mellé ülhetett a mólón, aki gilisztáját és szolgálatait neki felajánlhatta, és aki a zsákmány végső átválogatásánál tőle aljhalat kapott. Mityának mindenhol etetett helye volt, örökké horgászott, és bármely nap- és évszakban degeszre fogta magát. Minden vasárnap lefényképezte valaki a mólón egy szatyor hallal, amit aztán megvettek tőle a sátras németek jó gubáért.

Mitya hatodikos volt, amikor mi gimnáziumba mentünk, pedig elsőben egy padban ültünk.

Egyik tavasszal, sülloívás idején a szigetstrandon kotyoltunk és a kövek előtt rajokban vonuló, nászra készülő dévérekre horgásztunk szép eredménnyel. Hírünk végigfutott a nyárfák alatt, és nemsokára vagy húszan lógattuk a horgot meg a lábunkat a betonkoszorúról.

Ekkor megérkezett Mitya az aszfaltbetyár öccsével. Ráérősen végigsétált a fahídon és bement a kabinok mögé. Kisvártatva megjelent gatyában a híd alatt a még hűvös, combig érő vízben. Végiggyalogolt úszóink között, egyet-egyét felcsippentett, meggasztálta és méla undorral visszadobta a vízbe. Viharvert tarisznyája a nyakában lógott, de horgászbót nem volt nála. Az öccse a hátunk mögött ólálkodott, és figyelte a hatást.

Végeredményben senki sem kifogásolta nyíltan és hangosan Mitya halúzó, vízi bolyongását, és ennek sajátos okai voltak. Mitya következetesen mindig megruházta azt, aki ellenkezett vele, és az áldozat ezután az öccsén állt méltó bosszút a sérelmekért. A bátyus bölcselkedése szerint így kutyaütő öccse nevelésére kevesebb gondot kellett fordítania. Árva gyerekek voltak.

Amikor Mitya elkerülte az utolsó úszót is, besétált a vízre hajló nyárfa alá, és elővett egy darab felszerelt zsinórt. Fölcsalizta gilisztával a horgot és leeresztette a lába közé. Várt egy keveset, majd tovább lépegetett. Lábával néha óvatos, köröző mozdulatot tett, mintha a talajt tapogatná. Két uja között úgy tartotta a zsinórt, mint nagymama a varrocénát.

Egyik gyerek felröhögött. Mitya rosszállóan mérte végig a sort, és a fejét ingatta. - Most olyat mutatok nektek, fatöküek, amit még álmodokban sem láttatok! - jelentette ki. Halk kuncogás hullámszórt végig a gyereksoron. Mindenki Mityát leste, mint vízitündért a szigetlakók.

- Ahá! Jól van, jól van, na... csak lassan! - pózolt a gazember, és megremegettette elkékült ujjait. Másik kezével nagy óvatosan lenyúlt a lábához a zsinór mellé. Gyönyörű, csíkoshátú kősüllőt emelt ki. - Hoppsz! - mondta, és a halat a vízre fektette. - Netene... - babusgatta. - Menj, picinyem!

A pecástábor fölmorajlott. Mitya flegmán végigmérte a bandát, és tüntetőleg megemelgette a zsinórt, mintha kapásra ingerelné a halat. Lábával körözött jobbra is, balra is, majd tovább csoszogott. - Ne olyan vadul, picinyem! - morogta. Lenyúlt, és a még gyönyörűbb csíkoshátút is óvatosan a vízre fektette. - Netene...

A döbbenet és a sárga irigység marcangolta a szívünket. Eszünkbe sem jutott, hogy sülloítalom van. Érthetetlen volt, hogyan fogja meg pusztá kézzel, és miért engedi el a halakat. Minden lépés után kimarkolt egy kősüllőt és elengedte. Így ment ez fél órán keresztül.

Ám ekkor megjelent a hídon a hórihorgas Gyuri, a vízirendőr. Elballagott a hátunk mögött a csikorgó kavicson Mityáig.

- Mit csinálsz, Mityus? - érdeklődött a gémlábú zsuru, akit mindannyian bizonyos okokból kifolyólag nagyon jól ismertünk.

- Pecázok - mondta Mitya nem valami meggyőzően.

- És mit fogtál, aranyapám?

- Ezt-azt, halat... - vacogta.

- Hol van?

- Most nem fogtam, tegnap fogtam.

- Gyere ki! - pattogta a rendőr.

Mitya nagyot sóhajtott, felnézett az égre isteni segélyért, ujjára csavarta a zsinórdarabot és a táskájába gyűrte. Végigsétált úszóink között, megfricskázott néhányat, majd kimászott a köveken. Lábán vastag, hajdanán piros, foszlott gyapjúzokni díszlett, melyből csordogált az iszap. Lábaszára püspöklila volt és libabőrös.

- Minek ez a zokni, te hüle? - bökött a mellére a rendőr.

- Hogy meg ne fázzak. Hideg ám a víz! - panaszkodott Mitya, és tovább vacogott.

- Úúúgy? - mosolygott a rendőr. - Nem véletlenül kapcázol, te lóköttő. Hol vannak a süllők?

Mitya lehajtotta a buksiját és a kavicsokat piszkálta az iszaptócsában. - Elengedtem őket, a srácok is látták... - mondta halkán. - Ezeknek a mamlaszoknak akartam csak megmutatni ... a csejt - magyarázta. - Tudja, Gyuri bácsi, az a bamba állat, ha a fészket védi, hát odakaffant mindennek, a szőrös zokninak is, a foga meg beleakad, aztán csak lenyúl az ember árva gyereke...

- Mars haza! - mutatott a hídra a rendőr. - Kocog a fogad, mint páviáné a jégtáblán! Futás!

Mitya nyakába szedte a lábait; az öccse utána. A rendőr végignézett tátottszájú, díszes társaságunkon és elmosolyodott. Letört egy kis ágat a nyárfa mézgás hajtásaiból, a szájába vette és kiballagott a hídon.